

A Szerzői Jogi Szakértő Testület szakértői véleménye

A szakvélemény tárgya: Pályázati anyagok és azok struktúrájának szerzői jogi védelme

Ügyszám: SzJSzT-10/19.

A MEGKERESŐ ÁLTAL FELTETT KÉRDÉSEK:

1. A csatolt F/10 alatti I. számú felperesi pályázati anyag, valamint az alperes F/11, F/12 (e két dokumentum azonos) alatti II. számú pályázati anyag összevetésével megállapítható-e, hogy az alperes a felperes 2012-es pályázati anyagát használta föl saját 2012-es pályázati anyagának elkészítésekor, amennyiben a kérdésre a válasz igen, úgy a felhasználás aránya milyen mértékűnek tekinthető? Helytállóak-e a felperes 16. számú előkészítő irata mellékleteként csatolt összehasonlító EXCEL táblázat megállapításai az azonosságot/hasonlóságot illetően.

2. Alperes pályázatának tartalomjegyzéke, fejezeteinek számozása, címei, forrásmunkáinak hivatkozásai, azonosságot/hasonlóságot mutatnak-e felperes pályázati anyagának ezen részével, amennyiben igen, ez a műfaj sajátosságából következik-e, avagy a felperesi pályázat ezen része is rendelkezik egyéni, eredeti jelleggel? Helytálló-e az a felperesi álláspont, hogy a pályázat szerkezeti felépítése (struktúrája) kiemelten fontos része a pályázati anyagnak, mert ez tartalmazza a célokhoz vezető út logikai felépítését, ami önálló, egyedi szellemi munka terméke. A felperes előadása szerint e 2012-es pályázatának elkészítésekor korábbi saját anyagait (2009-es pályázati anyagait) használta fel. Amennyiben szükséges, a Testület az alperes számítógépéből kinyert word dokumentummal vesse össze az F/11., F/12. számú mellékletként csatolt alperesi pályázatot annak érdekében, hogy az alperesi pályázat tartalomjegyzékének tartalma fellelhető legyen.

TÉNYÁLLÁS

A felperes és alperes is megpályázta 2012-ben egy kórház igazgatói állását. Felperes állítása szerint alperes pályázatában felperes pályázati anyagát használta fel - többszörözte és átdolgozta - engedély nélkül. Ezzel megsértette felperes szerzői vagyoni jogait.

AZ ELJÁRÓ TANÁCS SZAKVÉLEMÉNYE

1. Alkalmazandó jogszabály:

Az 1999. évi LXXVI. törvény a szerzői jogról (Szt.):

1. § (1) Ez a törvény védi az irodalmi, tudományos és művészeti alkotásokat.

(2) Szerzői jogi védelem alá tartozik - függetlenül attól, hogy e törvény megnevezi-e - az irodalom, a tudomány és a művészet minden alkotása. Ilyen alkotásnak minősül különösen:

[...]

a) az irodalmi (pl. szépirodalmi, szakirodalmi, tudományos, publicisztikai) mű, [...]

(3) A szerzői jogi védelem az alkotást a szerző szellemi tevékenységéből fakadó egyéni, eredeti jellege alapján illeti meg. A védelem nem függ mennyiségi, minőségi, esztétikai jellemzőktől vagy az alkotás színvonalára vonatkozó értékítéllettől.

16. § (1) A szerzői jogi védelem alapján a szerzőnek kizárólagos joga van a mű egészének vagy valamely azonosítható részének anyagi formában és nem anyagi formában történő bármilyen felhasználására és minden egyes felhasználás engedélyezésére. E törvény eltérő rendelkezése hiányában a felhasználásra engedély felhasználási szerződéssel szerezhető.

17. § A mű felhasználásának minősül különösen: [...] f) az átdolgozás (29. §), [...].

29. § A szerző kizárólagos joga, hogy a művét átdolgozza, illetve hogy erre másnak engedélyt adjon. Átdolgozás a mű fordítása, színpadi, zenei feldolgozása, filmre való átdolgozása, a filmalkotás átdolgozása és a mű minden más olyan megváltoztatása is, amelynek eredményeképpen az eredeti műből származó más mű jön létre.

2. Előzetes megállapítások

A kórház igazgatói pályázat lehet szerzői mű. A szerzői jogi védelemnek az a feltétele, hogy az alkotás a szerző szellemi tevékenységéből fakadó egyéni, eredeti jelleggel rendelkezzen. A Testület gyakorlata ezt úgy fogalmazza meg, hogy egy mű egyéni abban az értelemben, hogy az adott körülmények között lehetőség van többféle kifejezési módra, s ezek közül a szerző egyéni módon valósítja meg azok egyikét vagy másikat, és eredeti abban az értelemben, hogy az nem csupán valamely már meglévő alkotás szolgai másolata. (SZJSZT-38/03.)

Amennyiben a pályázatok ezeknek a feltételeknek megfelelnek, szerzői műnek minősülnek.

Az Szjt. 1. § (3) bekezdésének követelménye nem az objektív újdonság követelményét állítja fel a művek védelmének feltételeként. „Ezért a szerzői jogban az „újdonság” helyett inkább az „eredetiség” kifejezést használjuk. Itt, a szerzői jogban az azonos tárgyú, hasonló felépítésű „párhuzamos fejlesztések” (párhuzamosan alkotott önálló művek”) egyidejű, konkuráló védelmet élvezhetnek, (...).¹

A védelem feltételének ilyen meghatározása elvi lehetőséget ad arra, hogy nagyon hasonló művek önálló védelmet élvezzenek, ha azok megalkotása önállóan történt és az egyes művek tekintetében külön-külön megállapítható a védelem feltételeinek való megfelelés.

Nem állhat azonban fenn az alapul fekvő mű szerzőjének jogaitól független szerzői jogi védelem olyan alkotáson, amelynek egésze vagy részlete egy másik alkotás felhasználásával készült. Ebben az esetben engedély nélküli átdolgozásról vagy amennyiben más mű létrejötté nem állapítható meg, szolgai másolásról – és ezeket követő engedély nélküli felhasználásokról – beszélhetünk.²

Az egyéni, eredeti jelleg megléte csak abban az esetben eredményez szerzői jogi védelmet, ha az a szerző saját szellemi tevékenységéből fakad és nem egy másik mű szolgai másolásának eredménye.

¹ Gyertyánfy Péter (szerk.): A szerzői jogi törvény magyarázata. Complex Kiadó, Budapest, 2006. p. 30.

² http://www.sztnh.gov.hu/testuletek/szjszt/SZJSZT_szakvelemenek/2013/PDF/szjszt_szakv_2013_36.pdf

Az eljáró tanács összehasonlította a bírósági anyagokban F/10-el jegyzett felperesi pályázatot az F/11-el vagy F/12-vel jelzett alperesi pályázati anyagokkal (ez utóbbi kettő azonos tartalmú dokumentum). Az eljáró tanács az iratok között nem tudta beazonosítani a Törvényszék által a 2. kérdésnél az alperes számítógépéből kinyert word dokumentumként megjelölt dokumentumot. Az eljáró tanács ezzel kapcsolatban megjegyzi, hogy mivel a bíróság is úgy tette fel a kérdést, hogy annak vizsgálatát csak akkor folytassa le az eljáró tanács, ha szükséges, és az eljáró tanács a kérdéseket e nélkül is meg tudta válaszolni, ezért az eljáró tanács e dokumentum megvizsgálását nem tartotta szükségesnek.

3. A kérdésekre adott válaszok

Ad 1) A csatolt F/10 alatti I. számú felperesi pályázati anyag, valamint az alperes F/11, F/12 (e két dokumentum azonos) alatti II. számú pályázati anyag összevetésével megállapítható-e, hogy az alperes a felperes 2012-es pályázati anyagát használta föl saját 2012-es pályázati anyagának elkészítésekor, amennyiben a kérdésre a válasz igen, úgy a felhasználás aránya milyen mértékűnek tekinthető? Helytállóak-e a felperes 16. számú előkészítő irata mellékleteként csatolt összehasonlító EXCEL táblázat megállapításai az azonosságot/hasonlóságot illetően?

Az eljáró tanács a felperesi és alperesi pályázati anyagok összevetésével nem tudja megállapítani, hogy az alperes a felperes 2012-es pályázati anyagát használta föl saját 2012-es pályázati anyagának elkészítésekor, mivel nem tudja vizsgálni, hogy milyen időbeli sorrendben készültek a művek. Az eljáró tanács a pályázati anyagok összevetésével meg tudja azonban állapítani, hogy kétséget kizáróan az egyik pályázati anyagban szinte szó szerinti felhasználásra kerültek a másik pályázati anyag jelentős részei, ami által egyik pályázati anyag a másik átdolgozásának tekinthető. Az alperesi pályázati anyag 13. oldalán szereplő VI. pontig (a pályázat összesen 22 oldalas) szinte szó szerint megegyezik felperesi pályázat 1-44-ig oldalán található egyes részekkel (felperesi pályázat összesen 54 oldalas, plusz 10 oldal táblázatos melléklet). Ezzel kapcsolatban az eljáró tanács megállapítja, hogy felperes 16. számú előkészítő irata mellékleteként csatolt összehasonlító EXCEL táblázat megállapításai az azonosságot/ hasonlóságot illetően helytállóak azzal, hogy az eljáró tanács a táblázat legelején szereplő, az alperesi pályázatból hiányzó 1. lap tekintetében nem tud nyilatkozni. Nem tud továbbá nyilatkozni az eljáró tanács azokkal a táblázat utolsó oszlopában található állításokkal kapcsolatban sem, hogy egyes részek megegyeznek-e felperes korábbi pályázatával, anyagaival illetve, hogy azok felperes „szövegei”-e.

A felhasználás arányával kapcsolatban az eljáró tanács a fentiekben túl megjegyzi, hogy az Szt. 16. §-a értelmében a szerző jogosult engedélyezni művének mindenfajta és minden egyes felhasználását. A szerzőnek ezt az engedélyezési jogát az Szt. – az idézés esetét kivéve – nem köti sem pozitív, sem negatív értelemben a felhasznált mű vagy műrész terjedelméhez, csak a felhasználás tényéhez. A szerzői mű engedély nélküli felhasználása tehát a ténylegesen felhasznált műrészlet terjedelmétől függetlenül jogsértő.

Ad 2) Alperes pályázatának tartalomjegyzéke, fejezeteinek számozása, címei, forrásmunkáinak hivatkozásai, azonosságot/hasonlóságot mutatnak-e felperes pályázati anyagának ezen részével, amennyiben igen, ez a műfaj sajátosságából következik-e, avagy a felperesi pályázat ezen része is rendelkezik egyéni, eredeti jelleggel? Helytálló-e az a felperesi álláspont, hogy a pályázat szerkezeti felépítése (struktúrája) kiemelten fontos része a pályázati anyagnak, mert ez tartalmazza a célokhoz vezető út logikai felépítését, ami önálló, egyedi szellemi munka terméke?

A pályázati anyagok tartalomjegyzékével, fejezeteinek számozásával, címeivel, a forrásmunkák hivatkozásaival és a pályázat szerkezeti felépítésével kapcsolatban az eljáró tanács megállapítja,

hogy noha azok nem következnek a műfaj, azaz kórházigazgatói pályázat sajátosságából, nem rendelkeznek szerzői jogi értelemben egyéni, eredeti jelleggel. Nem vitatja ezzel az eljáró tanács, hogy egy pályázat felépítése kiemelten fontos része lehet a pályázati anyagnak, ami önálló, egyedi szellemi munka terméke, de ettől függetlenül sem felperesi, sem alperesi pályázat felépítése, struktúrája önmagában nem áll szerzői jogi védelem alatt, mivel azok nem rendelkeznek egyedi, eredeti jelleggel.

Budapest, 2019. július 29.

Dr. Szinger András
a tanács elnöke

Dr. Lendvai Zsófia
a tanács előadó tagja

M. Nagy Miklós
a tanács szavazó tagja